

Trajnostno javno naročanje: Ključne koristi in vpogled v izvajanje

Financira Evropska unija (EU). Izražena stališča in mnenja so zgolj stališča in mnenja avtorja(-ev) in ni nujno, da odražajo stališča in mnenja Evropske unije ali Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo (EACEA). Zanje ne moreta biti odgovorna niti EU niti EACEA.

Sofinancira
Evropska unija

Ključne prednosti

Ključne prednosti

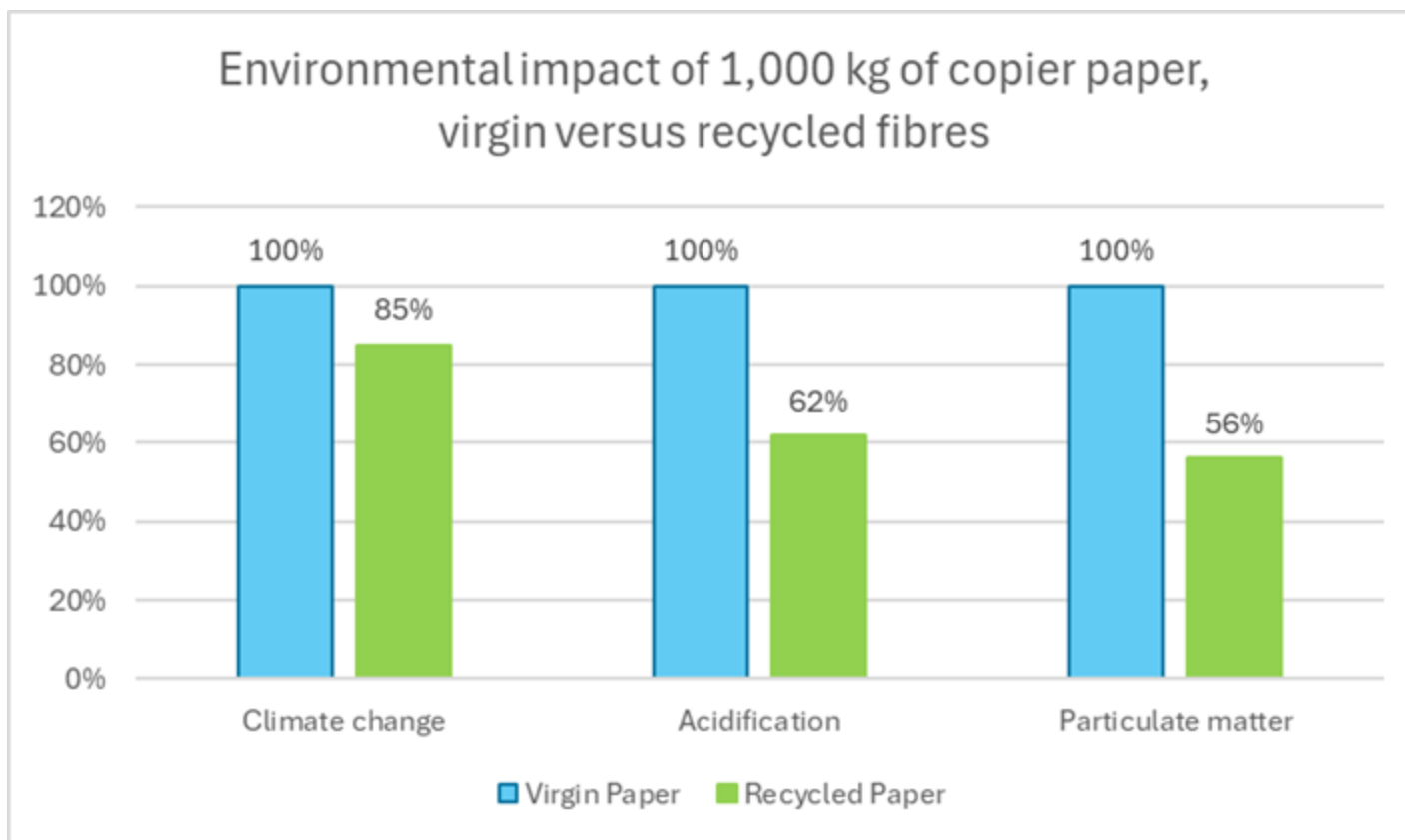
Ekološke
koristi

Koristi za
zdravje

Družbene
koristi

Gospodarske
koristi

Primer ekoloških koristi

Primer koristi za zdravje

Omejitev zdravju nevarnih snovi

Snovi lahko povzročijo raka, genetske poškodbe ali preobčutljivost dihal

Snovi lahko povzročijo draženje, alergije ali škodujejo zdravju ob vdihavanju ali zaužitju

Nabava trajnostnega pohištva zagotavlja nizke emisije hlapnih organskih spojin - snovi, ki lahko povzročijo draženje ali dolgotrajne učinke na zdravje (glej piktograma na levi strani).

Primer družbenih koristi

- Delovni pogoji so v skladu s temeljnimi načeli Mednarodne organizacije dela (svoboda združevanja, prepoved otroškega ali prisilnega dela itd.)
- Pravična trgovina (ang. Fair trade): Dodatno zagotavlja poštene plače
- Zaposlovanje prikrajšanih skupin na trgu dela (npr. starejši odrasli, invalidi, mladi/učbeniki)

Primer gospodarskih koristi

- Ustvarjanje vrednosti se ustvarja na lokalni ravni ali v regiji
- Stroški se zmanjšajo z naročanjem trajnih izdelkov
- Stroški poslovanja so nižji zaradi oskrbe z energetske učinkovitim blagom

Uporaba trajnostnega javnega naročanja

Poglavja

1. Štirje pristopi k javnem naročanju
2. Okoljski znaki na izdelkih kot ključno orodje
3. Priprava kataloga za javna naročila
4. Nakupovanje lokalnih in regionalnih izdelkov
5. Upravljanje s tveganji in preprekami

Štirje pristopi k javnem naročanju

Štirje pristopi k javnem naročanju

1. Nakup pod državnim razpisnim pragom
2. Izvedba javnega razpisa
3. Naročanje prek osrednjega nabavnega organa
4. Skupno naročanje z drugimi občinami

1. Nakup pod državnim razpisnim pragom

Če je vrednost javnega naročila pod pragom za razpise, se lahko uporabi neposredni nakup ali poenostavljeni postopek.

Pri neposrednih nabavah in poenostavljenih postopkih obstajajo številne priložnosti za naročanje trajnostnih izdelkov ali storitev.

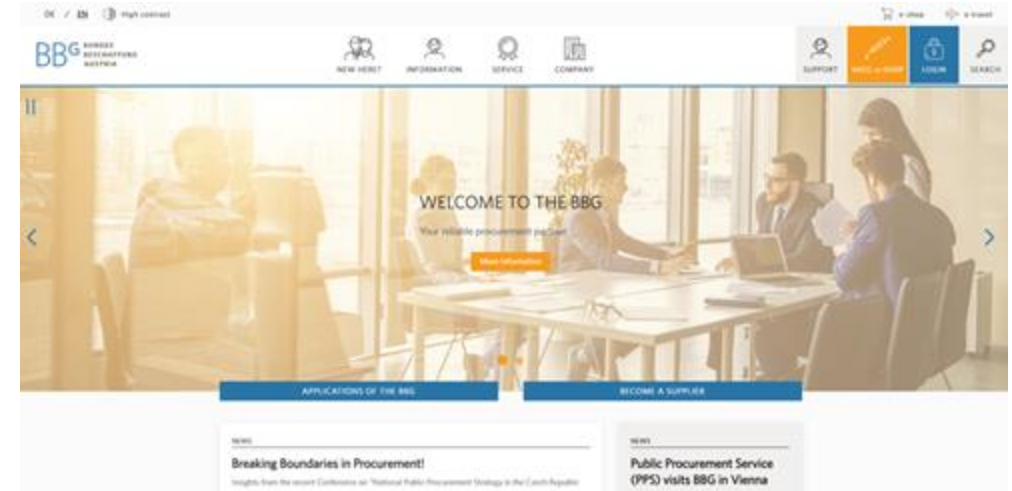
2. Izvedba javnega razpisa

Možnosti za vključitev trajnostnih meril v razpisni postopek:

- Tehnične specifikacije
- Merila za dodelitev
- Kontaktne klavzule
- Merila za izbor

3. Naročanje prek osrednjega nabavnega organa

- Centralne agencije za javna naročila običajno ponujajo izdelke in storitve prek okvirnih sporazumov.
- Preverite, ali so na voljo trajnostne možnosti.
- V nekaterih primerih so trajnostne ponudbe posebej poudarjene.

4. Skupno naročanje z drugimi občinami

Prednosti:

- Trajnostna merila je lažje uveljaviti, saj so dobavitelji bolj pripravljeni izpolnjevati zahteve, če so pogodbe finančno privlačne.
- Cene so ugodnejše, če se izdelki ali storitve nabavljajo v večjih količinah.
- Postopki javnega naročanja so lahko učinkovitejši, upravni stroški pa se lahko zmanjšajo.

Okoljski znaki na izdelkih kot ključno orodje

Okoljski znaki na izdelkih kot ključno orodje

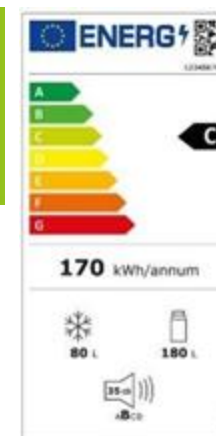
Primer znakov obsežnih organov za certificiranje:

Primer znakov z omejenim obsegom izdelkov:

Zakonsko zahtevani znaki na izdelkih:

Priprava kataloga za javna naročila

Priprava kataloga za javna naročila

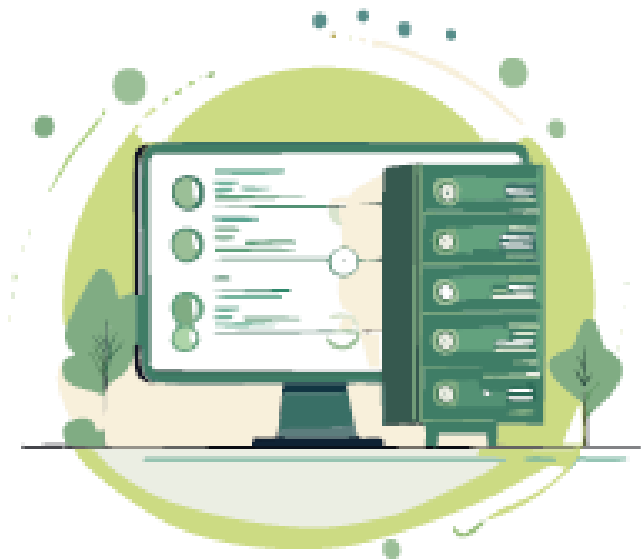

1. korak: Oblikovanje kataloga
2. korak: Iskanje in ocenjevanje dobaviteljev
3. korak: Uporaba kataloga
4. korak: Redno pregledovanje in posodabljanje

Priprava kataloga za javna naročila

- Seznam redno naročenih izdelkov in storitev
- Trajnostna merila za izdelke in storitve
- Informacije o občinskem postopku javnega naročanja
- Podrobnosti o dobaviteljih, ki zagotavljajo trajnostne izdelke in storitve

Iskanje in ocenjevanje dobaviteljev

- Posvetovanje s potencialnimi dobavitelji, da se ugotovi, ali je mogoče naročiti trajnostne izdelke
- Zahtevanje dokazila o skladnosti s trajnostnimi merili in preverjanje tega dokazila s strani občine
- Primerjava cen in vpis v katalog

Redno pregledovanje in posodabljanje

Ker se trgi neprestano razvijajo, je treba katalog redno posodabljati.

Eden od načinov za posodabljanje kataloga je, da se ga razvije v e-trgovino.

Z e-trgovino lahko občinski uradniki za javna naročila naročajo vnaprej izbrane izdelke in storitve neposredno pri različnih dobaviteljih - na primer čistila pri lokalnem ponudniku ali gasilska vozila pri osrednjem nabavnem organu.

Nakupovanje lokalnih in regionalnih izdelkov

Nakupovanje lokalnih in regionalnih izdelkov

- Uporaba izračunavanja stroškov življenjskega cikla za emisije iz prometa
- Delitev naročil na manjše sklope
- Zahteva po krajšem odzivnem času
- Opredelitev meril kakovosti, ki jih bodo najverjetneje izpolnili lokalni dobavitelji

Z upoštevanjem teh
lahko občine s
lokalno in
gospodarstvo
zagotavljajo, o
naročila
za

Upravljanje s tveganji in preprekami

Upravljanje s tveganji

Možna tveganja:

- Izdelek ne izpolnjuje pričakovanj
- Nakup trajnostnih rešitev je dražji
- Omejena razpoložljivost trajnostnih izdelkov in storitev

Pri trajnostnem javnem naročanju je pomembno, da morebitna tveganja prepoznamo in upoštevamo že na začetku.

Tveganje: Izdelek ne izpolnjuje zahtev

Primeri:

- Oblačila se hitreje obrabijo
- Kava nima dobrega okusa
- Doseg električnega avtomobila se med uporabo hitro zmanjša.

Zmanjševanje tveganj

- Pred nakupom zberite čim več informacij o izdelku (npr. recenzije)
- Preizkusite izdelek v realnih pogojih z dejanskimi uporabniki (npr. čistilno osebje testira čistila)
- Na začetku naročite le majhne količine.

Prepreka: Proračunske omejitve

Možne rešitve:

- Zagotoviti preglednost cen in stroškov
- Razmisliti o načinih za zmanjšanje nabavljenih količin
- Doseganje boljših cen prek centralnih agencij za javna naročila
- Izkoriščanje cenovnih prednosti s skupnimi javnimi naročili

Prepreka: Omejena razpoložljivost na trgu

Možne rešitve:

- Sodelovanje z drugimi občinami
- Sodelovanje z dobavitelji
- Izvajanje po korakih

Hvala!

**Sofinancira
Evropska unija**

Financirano s strani Evropske unije. Izražena stališča in mnenja so zgolj stališča in mnenja avtorja(-ev) in ni nujno, da odražajo stališča in mnenja Evropske unije ali Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo (EACEA). Zanje ne moreta biti odgovorna niti Evropska unija niti EACEA.

[https://
creativecommons.
org/licenses/by-nc-
sa/4.0/](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/)

Alliance in the Alps
The Community Network

agado
Association for
Sustainable Development

**Urbanistični inštitut
Republike Slovenije**
Urban Planning Institute
of the Republic of Slovenia

**fondazione
ecosistemi**

ifz
**INTERDISCIPLINARY
RESEARCH CENTRE**
for Technology, Work and Culture

proCURE